

היכל הוראה

פסקי דינים * תשובות * הוראות

מבי מדרשא "היכל הוראה" • מיסוד שר ההוראה מרן ה"קנה בשם" זי"ע
בראשות בנו גאב"ד היכל הוראה הגדול רבי משה בראנדסארפער שליט"א
מגדולי פוסקי דורינו ובעל שו"ת היכל הוראה * י"ל ע"י איגוד הרבנים תלמידי "היכל הוראה"

גליון לא * פרשת חיי שרה תשפ"ד

בין כותלי ההיכל

בעת צרה זו כאשר למעלה מאלף ארבע מאות אנשים נטבחו, וחלק מהם נשרפו, בידי חיות אדם רוצחים ישמעאלים ימ"ש, עד שיש כאלה שאין אפשרות לזהותם וכיודע שחוסר זיהוי גורם לכמה וכמה בעיות הלכתיות ודברט בענין של היתר עגונות, ואחד מחכמי ההוראה שעוסק בעניני אבן העזר שאל ממורינו הרב שליט"א מה הכלל בזה ומה ההוראה למעשה מגדולי הפוסקים שבדור האחרון באפשרויות הזיהוי והאם סומכים על בדיקת דנ"א [D.N.A.] לקבוע זיהוי הגופות וכן אם סומכים על זה אפילו להתיר עגונות.

ואמר לו מוריני הרב שליט"א שכאשר היה המאורע בבומבי בהודו שבו נהרגו כמה נפשות מישראל, והמעשה היה ביום רביעי אך לא היה באפשרות של כוחות הבטחון בהודו להכנס למלון שבו אירע הרצח ולהוציא משם את הנפגעים אלא בשבת שלאחריה, ותיכף נשלחה הודעה בפאקס שיש בידם שלש גופות והם זהו לפי הדרכונים שלהם, ההודעה הגיעה בשבת, והיות ואחד ההרואים הי"ד היה מהמתפללים בבית המדרש בו התפלל מוריני הרב שליט"א, הגיעה הידיעה לבית המדרש בשבת בבוקר לפני התפילה, ונשאל מוריני הרב שליט"א שהיות והידיעה הגיעה דרך הפאקס במעשה שבת אם אפשר לומר ליתומים שיאמרו קדיש, והוא הלך לשאול מאביו מרן הקנה בשם זצוק"ל, ועל זה אמר לו: עד שאתה שואל אם לומר קדיש, דע לך שיש כאן ענין חמור בהרבה, שהרי אם אומרים קדיש היינו שמניחים שפלוני כבר מת, נמצא שאתם מותרת לינשא, ואין אפשר להתיר עגונה על סמך מה שזיהו אותם העסקנים שהיו שם לאחר שלשה ימים מהריגתם שהרי לאחר שלשה ימים לא מהני הכרת הפנים כמו שנפסק בשו"ע אהע"ז (סי' י"ב ס"ג) דאין מעידין על ההרוג אלא אם כן מצאוהו שלשה ימים אחר הריגתו או אחר מיתלתו אבל אחר שלשה אין מעידין עליו מפני שפרצוף פניו משתנה ע"כ.

והנה היות והדבר כבר נתפרסם הדבר וגם נתפרסמו ברבים שמות ההרואים חשש רבינו מרן הקנה בשם זצוק"ל שעל סמך ידיעה זו יקבעו שפלוני ופלוני מתים ויתירו אשת איש לעלמא שלא כדון, שהרי כאמור זיהוי שלאחרי שלשה ימים אינו מספיק בשביל להתיר את אשתו לעלמא.

וכדי שיתקבלו דבריו שלא חתם מוריני הרב שליט"א אל מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל לשימוע את חוות דעתו, והוא השיב שבדואר צדקו דברי אמו"ר מרן הקנה בשם זצוק"ל שאסור לומר קדיש, כי אם יאמרו קדיש זה יורה שאנו קובעים שפלוני הלך לעולמו ונתיר את אשתו לעלמא בלי שום היתר הלכתי.

ובשעת שמוריני הרב שליט"א היה אצל מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל שאל אותו אם לעשות בדיקת דנ"א ועל סמך זה לקבוע את הזיהוי, ועל זה אמר שהיות ומעולם לא נחית לעומקא דדינא בענין הזיהוי של דנ"א אינו רוצה לקבוע בזה מסמרות ולכן מניח בידו של מרן רבינו הקנה בשם זצוק"ל שיכירע בדבר זה ביחד עם הבי"ד שיקים לענין זה.

והוסיף מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל ואמר למוריני הרב שליט"א הריני ממנה אותך לשליח לומר לאלמנה שלא תניח לקבור את הנפטר לפני שיהיה בידה כתב היתר מבית דין של ג' דינים שומרת לעלמא, כי אם לא יהיה בידה כתב כזה אף שיהיו כאלה שינסו להסיח את דעתה ולומר לה שנתני לקבור את הנפטר ואחר כך ישיבו את הבי"ד, שלא תסכים לה בשום פנים ואופן, ואפילו תקפוז לתוך הבור הפתוח ולא תניח להם לקבור את הנפטר קודם שיהיה בידה כתב היתר מפורש מבית דין שהיא מותרת לכל, כי קודם הקבורה עדיין ירחמו עליה אבל לאחר הקבורה איש לא יספך בעניינה והיא עלולה להשאיר עגונה לכל החיים.

עוד אמר מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל שתיכף אחר שבת [עוד קודם הקבורה] ישיבו בי"ד מיוחד להתיר את העגונה, ואכן הוקם בי"ד של מרנן ורבנן גדולי ישראל בראשות מרן הגר"ש וואנער זצ"ל, מרן הגר"ש יו"ס זצ"ל גאב"ד ירושלים, ומרן רבינו הקנה בשם זצ"ל ויבלח"טא השתתף עמהם מרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א.

במושב הבי"ד דנו אם להתיר את האשה על ידי בדיקת הדנ"א והיה להם צד גדול להתירא [אחר שדעת מרן הגר"ש וואנער זצ"ל היתה שבדיקת דנ"א היא שומרת לעלמא אל עצמו (כלומר אחד מניפוח והשני מחפץ שהיה בשימוש) היא קרובה להיות סימן מובהק, ועיין בתשובות והנהגות למרן הגר"מ שטרנבוך שליט"א ח"ו סי' רנז שלדעתו בדיקת דנ"א היא סימן מובהק ולא רק קרובה לסימן מובהק] אולם בסופו של דבר לא הוצרכו לבדיקת הדנ"א אחר שנמצא סימן מובהק בגופו של הנפטר שפעם נשברה רגלו והתאחטה ונמצאו הצילומים דאו ואתם השוו לצילומים שנערכו לאחר הפטירה ונמצאו שיום והרי זה סימן מובהק ועל זה התבסס עיקר ההיתר, והם היתירו את האלמנה לעלמא.

אם צריך לכתוב כתובה חדשה כשהוסיפו שם לאחד מבני הזוג

זוג שנישא ובכתובה כתבו את שני השמות של הבעל והאשה כדת וכדין, ומפני איזה ענין וסגולה הוסיפו שם נוסף לאחר מבני הזוג, אך מאידך אין ידוע הענין לרבים, כי אם לבני הזוג בלבד, דהיינו כאשר יבואו להתפלל זה על זה או על זה הרי הם מוסיפים את השם החדש לשם הקודם. הרי שבכגון דא אין חובה לכתוב כתובה חדשה כדי להוסיף את השם החדש כי יהיה בזה פסול בכתובה אם יוסיפו את השם החדש בכתובה הואיל ולא נתפרסמה בשם החדש.

אמנם, אם ברצונם בדוקא לכתוב כתובה חדשה עם השם החדש, הרי שצריך לדעת כי הסגולה הנכונה ביותר היא כתיבת הכתובה כדבעי. ואם עדיין ברצונם לכתוב כתובה חדשה עם השם החדש, הרי שעל זה הוסיפו את השם יפרסם את ענין הוספת השם ברבים, וכך על ידי שיתפרסם הדבר יהיה מוטל עליהם לכתוב כתובה חדשה כדמעיקרא.¹

אם מותר לערוך סידור קידושין ללא מנין עשרה אנשים

לכתחילה צריכים שיהיו מנין בעת עריכת החופה, אמנם כשאי אפשר להשלים מנין עשרה אנשים מחמת סכנת הדרכים וכדומה, הרי שהלכה בשעת הדחק אינו מעכב, ויכול לעשות את החופה ולברך ברכת אירוסין. אמנם לגבי ברכת נשואין שבע ברכות, המנין מעכב.² לפיכך ימתין איזה שעה או שעתיים, כדי לראות אם יעלה בידו להביא מנין אנשים, ואם לאו יברך ברכת אירוסין וברכת "אשר ברא" אשר אפשר לומר אותם אף בלא מנין, ואת שאר הברכות ישלימו באחד הימים של השבע ברכות.³

כספים שנגנבו מקופות צדקה שבבית, אם חייב להחזיר את הכסף שהיה שם

גבאי צדקה שיצא מביתו לכמה שעות, וכשחזר הבחין שהיה גניבה בביתו ונגנב מביתו רכוש רב, וגם בקופות הצדקה שלחו הגנבים את ידם.

אין לו חיוב לשלם את הכספים שנגנבו, כי הן אם נחשיב את נתינת הכסף בקופסאות כבאו ליד גבאי וזכו בהם המקבלים, והן אם לא נחשיב כבאו ליד גבאי, פשוט הדבר שכל מי שנתן קופסא של צדקה להניח בה מעות הצדקה שלו והוא מקבלם ומניחם בתוך ביתו, הרי זה כמי שאומר הרי הבית לפניך או הנח סתם שאינו אפי' שומר חנם.⁴

1. בשו"ת היכל הוראה (ח"ה הוראה קס) הורה מוריני הרב שליט"א, ע"ד אברך כחצי שנה אחרי נישואיו, וביקש לערוך לו כתובה חדשה היות שהוסיפו לאחרונה שם נוסף לאשתו, כי עד כה היה שמה חוה, ועתה בעצת רבו הוסיפו לה השם חנה, ומעתה שמה חנה חוה, ורבו אמרו לו לעשות כן משום סגולה.

והנה אין כאן המקום לדון ע"ד מה שנהוג לאחרונה להוסיף או להוריד שמות, דבר שלא היה נהוג כלל עד הדור האחרון, מלבד בחוליה וכו' שמוכבא ברימ"א הל' ביקור חולים (י"ד סי' שלשה סעי' י'), אך לא על זה אנו דנים ואכמל"ב.

מעתה חקר ודרש מוריני הרב שליט"א, אם כבר קורין לאשתו בשם החדש, וענה, שרק הוא ואשתו יודעים מזה, דהיינו כשהוא מתפלל על אשתו או כשקורא לה, אבל מלבד זה לא נזכר ולא נחקק בשום מקום.

ע"כ הורה לו, שבאופן כזה אין לערוך כתובה חדשה, כי יהיה בזה פסול בכתובה אם יוסיפו את השם החדש בכתובה הואיל ולא נתפרסמה בשם החדש, אולם היות שראיה עליו מוריני הרב שחלשה דעתו מאוד, והיה נראה שבכוונתו לילך לערוך לו כתובה חדשה אצל רב אחר, על כל אמרו לו, תדע שהסגולה הכי גדולה, שהכתובה יהיה נכתב כהלכה, וכבר אמרו חז"ל (כתובות נ"ז ע"א) השוהה בלא כתובה בעילת זנות, ונוסף לזה מובא בספריים שאם הכתובה אינו מדוקדק כהלכה יכול לעבור על הזוג דברים קשים רח"ל [עיין מש"כ בהיכל הוראה ח"א במילי הדוראה: הוראה רכ"א].

עוד הוסיף ואמר מוריני הרב, שאם מן היום והלאה תקפיד אשתו לחתום בשם חנה חוה, ותראה שגם מבני המשפחה והקרובים יקראו אותה בשם חנה חוה, ואם אחרי שלשים יום יהיה פרסום לשם החדש, אזי יהיה אפשר לערוך לו כתובה חדשה עם השם החדש, ברם, אף לאחר שתתפרסם בשם החדש ולא יערכו מיד כתובה חדשה, אינו נחשב כאילו דר בלא כתובה, וכמו שכתב המהרש"ם (ח"ו קס"א קט"א) דשם שכתבה בכתובה אינו משתקע, אלא שראוי ונכון להחליף.

2. הוא ע"פ שו"ע (אבה"ע סי' לו סעי' ד') שברכת אירוסין צריכה עשרה לכתחילה, ועיי"ש בבית שמואל דאם אין עשרה אזי אינו מעכב, ועיין עוד בטיב קידושין (שם), שהביא ראייה דברכת אירוסין אינה צריכה עשרה, והיא דמביטין שמונת לארס אפילו בתשעה באב שמא יקדמנו אחר, והשתא אי בעי עשרה, אם כן בלא מצא עשרה לא יקדש הרי בתוך כך יקדמנו אחר, אלא על כרחך לא יתקנו עשרה אלא לברכת נישואין שהוא אחרי שכבר נתארסה ואגיד אביה דלא איכפת לן לאהדורי בתר עשרה עיי"ש, ומביאו בשלחן העוזר (סימן ח' סק"ו ו' סק"א).

3. כמבואר בבית שמואל (שם סק"ו) אולם ברכת אשר ברא אפשר לומר אפילו אין עשרה כמובא בשו"ע (אבה"ע סימן סב סק"י ד'), ועיין בבית שמואל (שם סק"ד) שכתב דמקום דליכא עשרה אין לעשות נישואין, וכן כתב בחלקת מחוקק (שם סק"ג) שעיר שאין בה עשרה אנשים ואי אפשר להביאם, אסור לעשות נישואין אלא צריכים החתן והכלה לילך למקום שיש שם עשרה, ואם אי אפשר לילך למדינה אחרת רק בטורח גדול אז הוי כדעביד וברכות אין מעכבות וינייטנה לחופה בלא ברכות וחזרו ומברך אפילו אחר כמה ימים ע"כ.

4. ע"ד מה שנשאל מוריני הרב שליט"א (ח"ה הוראה קנב) ברב אחד שעומד כעת לפני סידור קידושין לזיווג שני, ואין לו להשלים מנין עשרה אנשים מחמת הסערה והשלגים שהיו כאן בעיקר ירושלים בעשרה בטבת תשע"ד, ואילו הקרובים שהיו צריכים להגיע לא הצליחו להגיע מחמת סכנת הדרכים, וע"כ שאל אם אפשר לסדר את הקידושין גם ללא מנין.

ולמעשה הורה מוריני הרב שליט"א, שבנידון דידן שהיה שעת הדחק גדול שלא היה אפשר להביא אנשים מחמת השלגים שיכולים להיחלק ולהינזק ח"ו, שימתין שעתיים ואם לא יהיה באפשרות יסדר קידושין בברכת אירוסין וברכת אשר ברא, ובמצב כזה הוי ממש כמו שכתב החלקת מחוקק שזה הוי כדעביד וברכות אין מעכבות, ואחרי כמה ימים יאמרו ברכות אלו.

5. את דבריו נימק מוריני הרב (ח"ה הוראה קט) דאפילו אי נימא דהוה כמי שאומר לגבאי שהביא לו הקופות הנח לפני, מכל מקום אינו אלא שומר חנים ולא שייך לטעון דכספים אין להם שמירה אלא בקרקע, כי על דעת המנהג הוא מפקיד בידו, והמנהג בקופות של צדקה שאין מטמינים אותן, אלא מניחים אותן בגלוי כדי שהקופה תהיה מוזמנת לפניו להכניס בה מעות, כמו שפסק בחי"מ (רצ"א סעי' יח) במה דברים אמורים שכספים אין להם שמירה אלא בקרקע, בשעה שגנבים מצויים ונאנשים רמאים, שחופשים אחיהם. אבל במקום דליכא כל הני, א"צ לכסותם בקרקע, אלא מניחים במקום שמניח מעותיו.

פסקי דינים מתוך שאלות ותשובות שעלו על שולחן ההיכל לפני מוריני הרב שליט"א

מילי דהוראה

על דבר העובדא שנשאל מורינו הרב שליט"א בשבוע העבר בדבר עובדא נוראה בחמורה שבחמורות מה שאירע בעוטף עזה בעניינים שנדונו בשו"ע אהע"ז סימן ז ובשו"ע חו"מ סי' תכה בדני רוצח הורה את הדרך לכו בה, ואחר שמורינו הרב שליט"א בירר ההלכה והעובדות שהיו שם, העיר מורינו הרב שליט"א שכל אלפי המשפחות והאנשים שהיו מעורבות בקלחת זו בעת ההרג והרצח מתוך רתיחת הכעס בכל אזור עוטף עזה והישוים הסמוכים שהרוצחים הישמעאלים ימ"ש נכנסו לשם בין בישוים ובין בערים, בין אם שבויים ובין אלו שלא נשבו אלא נצלו בחסד ה"ת, בין הקשורים למשפחת הכהונה ובין שאינם קשורים למשפחת הכהונה צריכים הרבנים לברר מה דינו של כל אחד ואחד בפני עצמו כמו שמבואר בש"ס ופוסקים ועיין בשו"ע אהע"ז (סימן ז), מאחר שכל מקרה ומקרה צריך לדון לגופו ואי אפשר ללמוד מן הפרט אל הכלל אחר שדבר זה יש בו פרטים ופרטי פרטים ואין דומה ישוב לישוב ולא בית לבית ולא משפחה למשפחה שהרבה נדונים הלכתיים תלויים במקום ובזמן ובמצב של האירוע והשי"ת יצילנו מכל רע וישמור את נפשינו מן השעות הרעות ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו אך חסד ורחמים גדולים

ביטול חוזה שכירות מפני שהמשכיר לא התקין סורגים בחלונות שבקומת קרקע
 ראובן פרסם דירה להשכרה ושמעון בא לראותה, והדירה מצאה חן בעיניו והוא רוצה לשכרה, אלא שאמר לראובן המשכיר, כי היות ומיקום הדירה הוא שני קומות מתחת הקרקע והוא חושש מפני הגנבים, על כן הוא מוכן לשכור את הדירה רק אם ראובן יתקין שם סורגים בחלונות. ראובן נתרצה לכך והסכים להתקין סורגים, ועל סמך זה חתם עמו שמעון חוזה על שכירות הדירה וכשהגיע הזמן ששמעון צריך להיכנס לדירה הבחין שראובן לא התקין סורגים אלא על דלתות המרפסת ולא על החלונות⁶. הרי שאין שמעון חייב לשכור את הדירה, היות והמשכיר חייב לעשות לו סורגים כפי צורך הדירה לשמרה מפני הגנבים⁷.

ובמקום המשתמר כפי דרך המקום וכפי הזמן שהוא מפקיד. ע"כ. ומעתה בנדון דידן שננוב מביתו, ובאותה שעה נגנבו גם דברים שלו הרי ששמירתו היתה על כולם בשוה, והוא אינו מחויב לשמור הקופות של צדקה יותר ממה ששומר את ממנו, בכה"ג ודאי פטור. אלא שיש לדון באופן שנתחייב לצדקה למקום פלוני ט"ל שך ממון והכניס הממון לתוך הקופה של אותו מקום דבכה"ג הוה הרי עלי, ובוזה יש מקום לדון אם מה שהכניס לקופה הוי כהגיע ליד גבאי או לא. והנה בשו"ת אבני נור (י"ד ח"ב סי' רצג), אשר דן אודות שופר של צדקה של רמבע"ה ז"ל שננוב מה שבתוכה, באופן שקיבלו על עצמם תחילה ואח"כ הפרישו והשליכו בשופר של צדקה אי הוה כאומר הרי עלי וחייב באחריות, ותולה את הדבר אם הקופסאות נחשבים כחצר או ככליו של העניים וקנו המעות, דאזי מכיון דהו"ל כבאו ליד עניים לכן כבר נפטר מאחריות, או דילמא דלא קנו עי"כ ובמילא חייב באחריות. ומביא שם, שנחלקו בדבר זה גדולי הדורות, ועוד מצדד לומר שאפילו אם נאמר שאין העניים קונים ע"י השופר, מ"מ יש לומר דהנדירים לא קיבלו עליהם רק להניח לשופר, ומה שעליהם מוטל להניח בשופר כבר עשו ואין עוד אחריות עליהם, דמסתמא קיבלו עליהם כמו שהוא המנהג להניח בשופר והגזברים באים ולוקחים ואין עליהם חיוב להשיב להם, אלא דע"ז חוזר וכותב, דיש עדיין לפקפק ולומר דודאי היה כונתם על חיוב שיבוא ליד גזבר, ונשאר בוה בספק ונוטה לחייב בוה, אך חוזר ומדגיש דמ"מ פשוט שכל זה שקיבל על עצמו ושוב השליך לשופר, אבל אם לא היה כאן רק הפרשה לשופר הוי כאומר ה"ו ואינו חייב באחריות, יע"ש. ונמצא שבנדון דידן שהיה רק הפרשת צדקה לקופה, הוי כאומר הרי זה עלי ואינו חייב באחריות, מ"מ זה פשוט שאם יבואו גבאי הקופה לתבעו, יכול לומר להם דקים ליה דכעת אותם פוסקים ואינו חייב באחריותם.

6. בשו"ת היכל הוראה (ח"ה הוראה קט) הובא טענת ראובן, שכל מה שהסכים להתקין סורגים הוא רק על דלתות המרפסת, שכן הוא מנהג העולם בקומות קרקע שמתקנים סורגים בדלתות החצר והמרפסת אבל לא על החלונות. ואם שמעון אינו מוכן לשכור את הדירה במצב זה הוה מפר את החוזה שחתם עליו וגורם לו הפסד, והוסף עוד ראובן ואמר, שמה שחתם על חוזה השכירות עם שמעון פנו אליו עוד אנשים שרצו לשכור את הדירה, והוא השיב את פניהם ריקם מאחר שכבר חתם על חוזה עם שמעון, ועתה הפסיד את כל זה ואין לו לשמעון שום אמתלא לבטל החוזה.

7. כמו שנפסק בשו"ע (ח"מ סי' שיד סעי' א) דהמשכיר בית לחבירו, חייב להעמיד לו דלתות ולפתוח לו החלונות שנתקלקלו וכו' ולעשות נגר ומנעול, ע"כ. וזה פשוט שהנגר והמנעול הם לשמור הבית מפני הגנבים [הנגר, היינו מה שנועלים בו את הדלת מבפנים ותוחבין אותו חוזר האסקופה. ומנעול היינו שנועלים בו מבחוץ], והמשכיר חייב להעמידן לשוכר. ומה שטוען ראובן שדי לו במה שהתקין סורגים על הדלתות, אין זה טענה דודאי שכל דירה תלוי במקום שלה, אם הגנבים יכולים ליכנס אליה בניקל או לא, ולמקום זה בעי שמירה יתירה שהיא מוטלת על המשכיר, וגם הוא מודה שבנדון דידן נצרך לדירה סורגים לחלונות.

הלכה והוראה בישראל

פסק דין ממורינו הרב שליט"א אודות דו"ד בענין בטול הזמנת תזמורת בימים אלו עקב מצב המלחמה השורר באה"ק ופסק זה נוגע להרבה מקרים שמתעוררים בנדונים אלו מחמת דין מכת מדינה

יום חמישי כה לחודש תשרי תשפ"ד
 בבי מדרשא היכל הוראה ירושת"ו
 אודות דין ודברים שבא לפנינו בין שני מחותנים הדרים בירושלים שקבעו נישואי צאצאיהם בעיר ביתר סמוך ונראה לחג שמחת תורה ובהיות והתעורר מצב של מלחמה בארץ הקודש כידוע ונתעוררו קשיים גדולים לנוע ממקום למקום וכן הציבור הנמצא בפחדים עקב המצב, ובמיוחד אלו באותם ימים שהיו סמוכים מאד לשמחת תורה והמצב היה מעורפל מאד ועדיין היו מחבלים בארץ הקודש ורבים נמנעו מלצאת לרחובה של עיר וכל שכן לנוע מעיר לעיר, ובפרט בערים שמסביבן ישנם ישוים של ישמעאלים, והששו המחותנים שבימים אלו הציבור לא יוכל להגיע לחתונה ולכן הם בטלו את הזמנת האולם והזמינו אולם אחר בירושלים, וכן ביטלו את התזמורת. מנהל התזמורת תובע את מה שהובטח לו באמרו שהוא מצדו מוכן לעשות את עבודתו גם בירושלים, אלא שכידוע יש תקנה בירושלים שלא לעשות תזמורת רק זמר ותופים אמר לו בעל השמחה אם אתה יכול לתופף ולזמר אני מוכן שתבא אבל תזמורת איני יכול לעשות בתחונה, ונשאלתי הדין עם מי ואם המזמין חייב לשלם לו. והוריתי שבנדון דידן אין לבעל התזמורת תביעה על המזמין בהיות שהמצב הנוכחי הוא מכת מדינה ודבר שלא יכל לצפות מראש, מכל מקום מן הוראי שיפצה אותו אם לא היתה באפשרותו להשיג הזמנה אחרת לאותו תאריך.

וטעמי ונימוקי ההוראה זו דלכאורה המצב הנוכחי הוא מצב של מכת מדינה ונפסק להלכה בשו"ע חו"מ (סי' שכא ס"א) דאם מכת מדינה היא, כגון שיבש הנהר, מנכה לו מחכירו. הגה: אבל בקבלנות אינו מנכה לו כלום, אלא חולקין במה שנמצא כפי תנאם והוא דאמרין אם מכת מדינה הוא מנכה לו מן חכירו, הוא הדין בכל כיוצא בזה, דכל מקום שנפסד הענין לגמרי והוי מכת מדינה, מנכה לו משכירותו, ע"כ. נמצא דבמכת מדינה מנכה לו מחכירו. ובנדון דידן אף אי נימא דאין זה כלול במכת מדינה דלדעת שו"ת הראנ"ח (סי' לה) מכת מדינה היא דוקא כשהמלאכה עצמה נפגעת כגון שגזרה המלכות שלא לעסוק באותה מלאכה אבל אם גזרה המלכות שלא יצאו אנשים מביתם וכתוצאה מכך נמנעים אנשים מלקנות זה אינו בכלל מכת מדינה, מכל מקום נראה דבנדון דידן חשיב כיבש הנהר ממש שהרי כל תכלית הזמנת התזמורת בביתר היתה בשביל לעשות חתונה עם תזמורת ואם אנשים לא מגיעים תבטל כל כונתו [שהרי בנדון דידן שני הצדדים

היכל הוראה ירושלים ת"ו
 מוסד ישראלי ספר הוראה מן היבנה הקטנה בשם "היכל הוראה" בראשות מו"ר מורינו הגאון ר' משה בראנדסדארפער שליט"א נא"ר היכל הוראה

הזמנת בשמחת וגייל הבאויה בחיבל מלך

בהדרת הכבוד ומסוד הכתמים ובנונים, יושבי אהל דגנים ודיינים, תופשי התורה יקרה נפשיים, מקדמים ואני בביתם מולא טבא את פני מורה דצדק ושואו פנים, קנה טבם ראש לבשמים, משה המופיש בידו רבות בשנים, ירושה הוא לו מאבות לבנים, מבח האב יקח טעם וקנים, אליו ירושון מלמד דעת מבנים, משה שפיר קאבורה שפתותיו שושנים, בכל המקצועות ובכל פנים, נציון וירושלים וכו' הוראי האנשים, ונעמיד הרבה תלמידים תונים

ה"ה הגאון הגדול כבוד
מורינו הגאון ר' היכל הוראה שליט"א
 לדגל שמחת חבר מצוה לנבדו
 הבה"ח כבוד ישע"י נ"ו
 בן התנו הרה"ג ר' מרדכי אהרן הלוי ראטנבנערג שליט"א
 מחנכי תלמידים וכו' הישיבה כבוד ר' שמש"ל י"ו

הו"ר מלפני אבינו שבשמיים שייחה להארת רוב נחת וקדישה ממנו ומכל יוצ"ח בשבוע שמחות, וזכה עוד רבות בשנים להרבעת התורה והוראה בישראל, מתוך בריות גופא ונחמא מעליא, אורי ימים בימינו ובשואלה עישר וכבוד, עדי נזכה לעלות בשיר ונגנים ביום מורד היום בב"א.

בבית
 הנחלת היכל הוראה
 586 קייסיאס

רחוב הנפיל 3 ירושלים ת"ו | טל' 02-532275 | אימייל 532275@GMAIL.COM | 586 קייסיאס | 586 קייסיאס

הפקה: "אנדרה" 053-33105646

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" בירושלים רח' זוננפלד 3 טל' 02-5322775

א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב רצוף	ערש"ק וערב יו"ט לפנה"צ 11:00 עד 1:00	שבת ויו"ט משעה קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה	מוצ"ק מוצאי שעה יו"ט מחצית שעה אחרי זמן ר"ת למשך שעה
--	--	--	---

ע"פ תקנת רבינו מן ה"קנה בשם" ז"ע שאלות דחופות או שאינה סובלת דחי, בכל עת וזמן בימים ובלילות.

בית בני הדומ"ץ
 הרה"ג שמעון עוזר בראנדסדארפער שליט"א כמה דקות מהיכל רחוב רבינו גרשום 5 [כניסה א' קומה 2] י-ם פל' 0527155774

בית מורינו הגאון ר' שליט"א
 מעל בנין היכל הוראה טל' 02-5370033 פל' 053-3111159

איגוד הרבנים תלמידי היכל הוראה באה"ק העונים לשואלים דבר ה' זו הלכה

יחשלים	ח'פה
בית שמש	ק'רית ספר
ביתר	כרמ'אל
ב'י ברק	ט'בריה
טל' טסטון	צ'פת
אשדוד	אור הגנוז
ערד	נוף הגליל
תעננה	